

[Johan Philipsen.]

helt utrolig grad. Når jeg så overfører denne betragtning på Risøs forhold, konstaterer jeg med megen glæde, at Risø er bredt anlagt. Hvorfor så dog satse på et område, hvor stormagterne af andre grunde lægger så mange kræfter i? Motivet „det danske marked“, „den nationale forfængelighed“, det synspunkt skulle vi i de kommende år helst komme bort fra.

Jeg beder om, at man lægger mærke til det positive indhold i denne tale, lægger mærke til mit forsøg på i dagens debat at komme med et indlæg, hvori jeg prøver at se frem i tiden. Dette skal også opfattes som en venlig hilsen til undervisningsministeren.

Knud Thomsen: Da arbejdet påbegyndtes på forsøgsstationen Risø, var erfaringerne om atomenergiens fredelige udnyttelse kun få år gamle og muligheder og problemer langt fra kortlagt, hvad de i øvrigt ikke er den dag i dag. På denne baggrund var det rimeligt, at det måtte volde vanskeligheder at forme linjerne for arbejdet her i landet. I et større land med større industrielle muligheder ville man vel i begyndelsen have sigtet langt mere håndfast på forskning omkring muliggørelsen af bygningen af selvstændige atomkraftværker. Jeg ved ikke, om tankerne i de første år kan have kredset omkring denne mulighed — tanken er i alt fald aldrig fremsat fra ansvarlig side.

Efter de forløbne års udvikling, hvor man har måttet føle sig frem på mange måder, hviler Risøs arbejde nu på, skal vi sige 3 grundpiller: den grundvidenskabelige forskning, i øvrigt i samarbejde med andre videnskabelige institutter, den mere anvendelsesbetonede forskning, der skal gøre det muligt for dansk industri, efterhånden som den måtte magte det, at optage produktionen ikke af atomkraftanlæg, men af de mange, mange komponenter, der på forskellig måde indgår i sådanne anlæg — og her må man jo i allerhøjeste grad se hen til, at der også skulle foreligge betydelige eksportmuligheder — og endelig som Risøs tredje formål: at følge atomenergiens fredelige udnyttelse til energiproduktion.

Herudover kommer endelig hele Risøs — eller vel snarere atomenergiudvalgets — ansvar igennem Risø: forsikring af befolkningen i den atomtid, der forestår, og som før eller

siden naturligvis holder sit indtog i dette land ved oprettelsen af atomkraftværker. Selv om disse købes udefra, sandsynligvis med dansk industri som underleverandør, kan naturligvis ingen regering undlade at sikre, at den fornødne viden og ekspertise bl. a. til sikring af befolkningen er til stede på det tidspunkt, da vi første gang skal bygge et atomkraftværk. Det brede, almindelige, samfundsmæssige sigte, der ligger her og ved andre lignende ting, synes at være gået helt i glemme i den debat, der med mellemrum har stået omkring Risø. Denne debat har hovedsagelig drejet sig om Risøs forhold til erhvervslivet, industrien, på den ene side og den fremtidige kraftforsyning på den anden side, og jeg håber, at forholdene efterhånden er afklaret i disse to henseender.

Jeg har lyttet med største interesse til hr. Johan Philipsens betragtninger og kan fuldt ud tiltræde, at der naturligvis må være kommet en meget stor usikkerhed ind i billedet med hensyn til, hvornår elektricitetsværkerne, der jo er økonomisk ansvarlige for landets energiforsyning, kan gå ind som atomkraftværker.

Jeg kan også se, at gasfundene kan betyde forfærdelig megen usikkerhed i tidsfaktoren. Jeg ved fra Holland, at havde man gjort sine gasfund nogle år tidligere, havde man muligvis set anderledes på mange forhold. Men man må vel sige i Danmark, som man har måttet sige i Holland, at man ikke kan tage sin atomforsøgsstation op af lommen, når man har brug for den, og putte den ned i lommen igen. Der må naturligvis ske en koordination af mulighederne også i tidsmæssig henseende, således at man tager hensyn til de praktiske muligheder for at bygge atomkraftværker; jeg tror imidlertid ikke, der ligger nogen grøft, nogen afgrund, imellem de betragtninger, hr. Johan Philipsen fremsatte, og de synspunkter, man i øvrigt ville kunne komme til i folketingsudvalget eller atomenergikommissionen.

Hr. Johan Philipsen talte, og talte med rette, om koordinationen af forskning, industriel udnyttelse og udlandets bestræbelser. Man må også have lov til at pege på, at meget vigtig er koordinationen af det videnskabelige arbejde indadtil. Der forekommer det mig at man ikke fuldt ud har set på